

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org

ספר

ע"י חיים תשע"ו

שיח הפסח

ביאורים פנינים וחידושים

מתורת

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

על סדר הגדה של פסח

ונוסף לזה

מתורת רבינו שליט"א בעניני הפסח

כתבתי בעזה"י החל"ד, נכדו

אי"ש בלאאמו"ר הגרש"נ שליט"א שמינמן

שנת יקריבו במקדש (ה'תשס"ט)

פה ב"ב יצ"ו

ת"ל כי קדוש אני, קדושתי למעלה מקדושתכם לכן כתיב קדשים חסר
 שא"א לאדם להיות קדוש מלא כהקב"ה, אבל הקב"ה הוא בודאי קדוש
 מלא ולכן כתוב "קדוש" מלא, וכן י"ל בשנוי הפסוקים בסוף פר' שמיני
 דכתי' שם והייתם קדשים - חסר ובהמשך כתי' שם כי קדוש אני - מלא
 והביאור בזה הוא כנ"ל שרק הקב"ה הוא קדוש לגמרי.

חד גדיא רומז כנגד האומות שבאים על ישראל

חד גדיא

יש לפרש ע"פ המדרש (שוחר טוב פ"ו ומובא ג"כ ברש"י זכריה סוף פ"ה) למנוצח
 על השמינית על ד' גליות שהן שמונה מלכיות: בבל כשדים, מדי פרס,
 יון ומקדון, ישמעאל ואדום (רש"י העתיק אדום וישמעאל), והנה אע"פ שרש"י
 כתב שמלכו כל שנים יחד אין הכונה ממש ביחד רק שנחשבין למלכות
 אחת, והנה נבוכדנאצר אינו כשדי כי הרי הוא בנו של חירם מלך צור (עי'
 ויק"ר פי"ח) וי"א בנו של מלכת שבא (אוצר המדרשים עמוד נ"ו) וי"א בן בנו של
 סנחריב (פתיחתא דאיכ"ר סי' ל') רק שמלך בבבל אבל לקח אשה כשדית ובנו
 אויל מרווך ובן בנו בלשצר היו כשדים כמבואר במגילה (י"ב ב') דושתי בת
 בלשצר כשדית (ואע"ג דבאומות הלך אחר הזכר י"ל שהיו ממזרים), והנה נבוכדנאצר
 לא רצה שאויל מרווך ימלוך כמ"ש בתנחומא (תזריע סי' ח') שתפסו בבית
 האסורין עד יום מותו ורק כשמת נבוכדנאצר הוציאו לאויל מרווך
 והמליכוהו והוא הוציא אביו מקברו וגררו ע"ש וזה נקרא שכשדים לקחו
 המלכות מבבל, וכן מדי ופרס אע"ג שהתנו ביניהם שתחלה ימלוך מדי
 ואח"כ פרס כמ"ש בשהש"ר (פ"ג סי' ד') ואח"כ יתחלפו כמ"ש במגילה (י"ב
 א') אבל כנראה שאחר שקבלו פרסאי המלוכה שוב לא החזירוהו למדי עי'
 בדניאל י"א עוד ג' מלכים עומדים לפרס ובסדר עולם רבא (פרק ח') לא

מצינו למדי בכתובים אלא שנה א' וזה נקרא שפרס לקחה המלכות ממדי, מוקדון ויון, אלכסנדר מוקדון הי' המלך הראשון ובמותו נתחלקה המלוכה לארבע כמפורש בדניאל ח' ועי' ביוסיפון וזה נקרא שיון נטלה ממוקדון, אדום וישמעאל, עי' בסדר הדורות שבימי הגאונים כבשו הישמעאלים ירושלים מהרומיים וזה נקרא שישמעאל נטלו מאדום והם ימסרו המלוכה למלך המשיח כמפורש בפדר"א (פרק ל'), ג' מלחמות של מהומה עתידים בני ישמעאל לעשות באחרית הימים ומשיח בן דוד יצמח ע"ש.

ועפ"ז יתפרש כל הפיוט, חד גדיא זה ישראל כמ"ש שה פזורה ישראל, ואתן צאני צאן מרעיתי (יחזקאל ל"ד) ובתרגום שני אסתר ג' שהמן אמר שישראל מרקדין בסוכות כגדיים ועי' רמב"ם (ריש פ"א ממלכים), דזבין אבא זה הקב"ה כמ"ש כי אתה אבינו, בנים אתם לה' אלקיכם (דברים י"ד) אבא דיהיב מיטרא (תענית כ"ג ב'), בתרי זוזי שני לוחות הברית, שונרא זה בבל כמ"ש בישעי' י"ג וענה איים בארמנותיו ומתרגמיהן ונצפון חתולין בבירניתהון, כלבא זה כשדים כמ"ש על בלשצר (ר"ה ד' א') שהשקה מכלי ביהמ"ק לכלבתא, חוטרא זה מדי כמ"ש (שהש"ר פ"ג סי' ד') שדריוש וכורש פצעו מוחו של בלשצר בפרחה של מנורה וזהו החוטרא שהכה לכלבא, נורא זה פרס כמ"ש במדרש (אסתר ספ"ג) על אחשורוש וחמתו בערה בו א"ל הקב"ה למלאך הממונה על החמה זרוק גופריתא באתוני', מיא זו מוקדון ע"ש אלכסנדר מוקדון שמרח פניו במים של ג"ע (תמיד ל"ב ב'), תורא זה יון כמ"ש (ויק"ר פ"ג סי' ה') זה יון שהיתה אומרת כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, שוחט זה אדום כמ"ש (בפסחים קי"ח ב') על רומי ששחטו אבירים כעגלים שאין להם בעלים, מה"מ זה ישמעאל כמ"ש (ב"ר פמ"ה) והוא יהי' פרא אדם שהכל בוזזין ממון והוא בוזז נפשות, ומלכות ישמעאל תמסור המלוכה להקב"ה כמ"ש בפדר"א (פ"ל) וכנ"ל, בב"א. (ועי' בעה"ט סוף חיי שרה). (טעמא דקרא, לפסח).

